

Vulkan Mt. St. Helens sinoči zopet izbruhnili

VANCOUVER, Wash. — Sinoči ob 9.11 (PDT) je vulkan Mt. St. Helens zopet izbruhnili. V okolici vulkana je veliko dima in pepela. Pepel je pada na mesto Portland, Oregon. Letališče je zaprto in policija svetuje vsem občanom, naj ostanejo doma.

Piloti letal, ki so poleteli mimo vulkana kmalu po izbruhu, so izjavili, da je bil val dima in pepela podoben atomski bombi. Oblak dima je segal do 50,000 čevljev nad zemljo.

Sestanek na vrhu več voditeljev zahodno evropskih držav

BENETKE, It. — Včeraj so se zbrali v tem slikovitem mestu ministrski predsedniki vseh 9 držav, ki skupaj sestavljajo Evropsko gospodarsko skupnost, ali Common Market. Razgovarjali se bodo o raznih perečih mednarodnih političnih in gospodarskih problemih.

Glavni cilj posvetoovanja je dosega skupnega stališča EGS na sestanku na vrhu, ki bo v tem mestu od 21. do 23. junija in katerega se bo udeležil tudi predsednik Jimmy Carter.

Nobene tajnosti ni, da nimajo zahodno-evropski voditelji nobenega posebnega zapiranja več v sposobnosti ali celo doslednosti ameriškega predsednika. Obenem so pa zaskrbljeni zaradi možnosti, da bo na novembrskih volitvah v ZDA izvoljen Ronald Reagan, o katerem tudi nimajo nič dobrega povedati.

Najbolj sporna točka na sedanjem voditeljev držav EGS je izjava, da naj bo Palestinska osvobodilna organizacija vključena v vsa pogajanja o mirovni pogodbi na Srednjem vzhodu. Tej izjavi nasprotuje ZDA, a jo bodo članice EGS vseeno odobrile.

Jack Watson postane novi načelnik Carterjeve pisarne

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Jimmy Carter je imenoval svojega dolgoletnega sodelavca Jacka H. Watsona za načelnika pisarne v Beli hiši. Predsednikova odločitev ni nobenega presenečila.

Prejšnji načelnik Carterjeve pisarne je bil Hamilton Jordan, ki se je pridružil predsednikovim volivnim kampanji. Carterjev tiskovni predstavnik Jody Powell je rekel, da je Watson načelnik pisarne le začasno.

Ako bo Carter zmagal na novembrskih volitvah, je priznal Powell, se bo Jordan vrnil v Belo hišo in zopet prevzel vodstvo predsednikove pisarne.

Dobro poučeni viri, ki so blizu Bele hiše in predsednika, pravijo, da bi Watson igral veliko vlogo v Carterjevi administraciji, ako bi bil predsednik ponovno izvoljen novembra letos.

Podrobnih podatkov o razdejanju, ki ga je povzročil izbruh, ob tem poročanju še ni. Prva poročila kažejo, da je bila moč izbruha uperjena proti nebu in ne vzdolž zemlje, kakor ob prejšnjem izbruhu 18. maja letos.

Reševalci še niso slišali o nobenih človeških žrtvah zaradi najnovejšega izbruha Mt. St. Helens in tudi ni nobenih poročil o pogrešanih. Kakih 1500 ljudi je že zapustilo kraje blizu vulkana.

Zadnje vesti

*Kabul, Af. — Poročila, ki prihajajo iz tega mesta, govorijo o možnem državnem udaru proti Karmalovi vladi. Namen udara bi bil ustanovitev vlade, v kateri bi bili vključeni tudi predstavniki muslimanskih vernikov. Komunistični značaj vlade pa ne bi bil spremenjen, ker tega ne bi dovolila Sovjetska zveza. Uporniki še obkoljujejo Kabul, a niso dovolj močni, da ga zasedajo.

*Teheran, Iran — V tem mestu so srditi poulični boji med privrženci ajatole Homeinija na eni strani in raznimi levičarsko usmerjenimi skupinami na drugi. Poročila govorijo o precejšnjih izgubah na obeh straneh. — Izgredi so najhujši v Iranu vse od padca šahovega režima.

*Valley, Neb. — Letalo lokalne letalske družbe Air Wisconsin je strmoglavilo blizu tega mesta. V nesreči je umrlo 12 potnikov, 3 so pa ranjeni.

*Gorkij, ZSSR — Nepotrjena poročila govorijo o velikem štrajku delavcev v neki tovarni v tem mestu. Delavci so štrajkali baje zaradi nezdružljivih gospodarskih razmer in zaradi pomanjkanja osnovnih življenjskih potrebščin v lokalnih trgovinah. Štrajki v Sovjetski zvezi niso dovoljeni.

*New York, N.Y. — Vernon Jordan, črnski voditelj, ki je bil huje ranjen v doslej še nepojasnjenem atentatu v Fort Wayneu, Ind., je bil prepeljan v neko newyorško bolnico. Eden Jordanovih sodelavcev je pojasnil novinarjem, da je bil Jordan prepeljan v New York zaradi "varnostnih razlogov".

Sovjetska zveza govori z več glasovi in si privoščijo krepko protislovja, celo v primeru Jugoslavije.

Moskva je sicer izjavila, da bo spoštovala samostojnost Jugoslavije. Vendar so še med mesece dolgim Titovim umiranjem odprli Moskovčani oster besedni ogenj proti Jugoslaviji. Titovskemu tisku so očitali zaradi kritike glede Afganistana sovražno do Sovjetov.

Sovjetska agencija TASS je vzela zahodna razmišljanja o moskovski balkanski strategiji po Titu za povod, da je obtožila NATO, češ da išče izgovor, da bo sam vkorakal v Jugoslavijo. Na to je beograjski partijski list Bor-

Senat končno sprejel Carterjev predlog o registriranju moških

WASHINGTON, D.C. — Po dolgi in burni razpravi je ameriški senat včeraj sprejel predlog predsednika Jimmyja Carterja o obveznem registriranju vseh mladih Amerikancev za morebiten vpoklic v vojsko. Opozicijo proti predlogu je vodil senator Mark O. Hatfield, republikanec iz Oregona.

Nasprotniki predloga se bojijo, da je to le prvi korak k obnovitvi obveznega nabora, Carter in drugi podporniki predloga pa trdijo, da to ni res. Nekateri pa ne prikrivajo svoje uverjenosti, da je obvezni nabor potreben, ker je število prostovoljcev, ki se vpišejo v vojsko, nezadostno. Drugi se pa pritožujejo zato, ker prostovoljci niso sposobni za opravljanje dolžnosti, ki jih zahteva sodobna vojska.

Prostovoljci so večinoma tisti, ki ne morejo najti zaposlitve in ki vidijo v odsluženju vojaškega roka svojo edino možnost, da si kaj zaslužijo.

Nekateri mladi moški se že zanimajo za preselitev v Kanado, kot v času vietnamske vojne. Kanada je pa spreminila svoje stališče v zadnjih letih in ti Američani bi imeli precej težav, ako bi se hoteli preseliti v to državo.

Vlade Zahodnih držav kritizirajo OPEC zaradi najnovejših povišanj

WASHINGTON, D.C. — Razne vlade na Zahodu močno kritizirajo članice OPEC zaradi odločitve o povišanju cene soda nafte za \$4. Tajnik za energetiko v Carterjevi administraciji, Charles Duncan, je izjavil, da je najnovejša podražitev neupravičena.

Isto je rekel Guido Brunner, ki je minister za energetiko v Evropski gospodarski skupnosti. Podražitev bo le pospešila inflacijo na eni strani in gospodarski zastoj na drugi, je rekel Brunner.

Savdska Arabija je obvestila novinarje, da s podražitvijo se ne strinja in da ne namerava povišati ceno, ki jo zahteva za svojo nafto. Medtem ko so se druge članice OPEC odločile, da bodo zmanjšale količino nafte, ki jo črpajo, Savdska Arabija

Uporniki v Kurdistanu slopnjujejo borbo proti iranski vladi

TEHERAN, Iran. — Uporniki v zahodnem Iranu, ki pripadajo narodu Kurdov in ki zahtevajo avtonomijo za svojo domovino, nadaljujejo z oboroženo vstajo proti iranski vladi. Ajatola Homeini je mnenja, da rabi Iran centralistično državno ureditev in zato nasprotuje avtonomnim pravicam za narodne in verske manjšine v državi.

Kurdski voditelji so se odločili za oborožen upor proti Homeiniju in ga uspešno vodijo. Čeprav zanesljivih poročil o tem uporu ni, sklepa, da redna iranska vojska, ki ima na razpolago tudi močno letalstvo, še ni imela nobenih vidnih uspehov proti Kurdom.

V zadnjih dneh so Kurdi razstrelili važen most blizu turške meje in s tem zaprli edino glavno cesto, ki pelje od Irana do evropske celine. Predstavniki Kurdo Džalil Gadani je povedal zahodnim novinarjem, da iransko letalstvo neusmiljeno bombardira kurdske vasi in ubija ter ranja ogromno ljudi, večinoma civilistov.

V splošnem je iranska vlada tiho o poteku upora proti njej in o izgubah, ki jih trpijo njene vojaške sile. Vendar je iranski notranji minister priznal, da so bile izgube v najnovejših bojih s Kurdi precejšnje.

Zunanji minister Sadeq Gotbzadeh se je pa udeležil sestanka voditeljev socialističnih strank iz raznih držav sveta. Sestanek je bil v glavnem mestu Norveške, Oslo. Gotbzadeh je zagovarjal stališče vlade in v svojih izjavah ni povedal nič novega.

NOV GROB

Ann A. Mahovlic

Umrla je Ann A. Mahovlic, rojena Peterchuck, žena Mikea, mati Donne Kruse, 3-krat stara mati, sestra Nicholas, Mary Banko, Josepha in Margaret Esplandiu. Pogreb bo iz pogrebnega zavoda Brickman na 21900 Euclid Ave. danes dopoldne, v cerkev Naše Gospe Karmelske v Wickliffeu ob 10.

tega ne bo storila. Savdska Arabija načrpa okrog tretjine vse nafte, ki jo načrpajo članice OPEC.

Sovjetska zveza in Jugoslavija

ba sovjetsko agencijo pokaral, da se pri tem nič ne ozira na jugoslovansko stališče — in to se glasi: "Nobenega pokroviteljstva", pa naj bo s katere koli strani.

Zagrebski radio je spet opozoril, da je sovjetsko partijsko glasilo že napovedalo posege tudi na drugih delih sveta. Res je obljubila Pravda bratsko pomoč v obrambo socialističnih pridobitev "proti skupnemu sovražniku v svetovni areni".

Nevmešavanje v notranje zadeve in popolno spoštovanje neodvisnosti so Sovjeti obljubili tudi afganistanskemu nacionalnemu komunistu Aminu, na so kasneje le tja vkorakali.

Poročilo o "lastni poti v socializem", ki ga je dal spokorjeni Hruščov 1955. nacionalnemu komunistu Titu, manjka v moskovskem zalnem pismu ob Titovi smrti.

Ob svojem zadnjem obisku v Jugoslaviji pred štirimi leti je Brežnev sam priporočil ZSSR kot bratsko pomočnico v sili. Še šil se je: "Skupni sovražniki" so pripovedovali pravljice, če "kažejo Jugoslavijo kot ubogo, nepomočno Rdečo kapico, ki naj bi jo raztrgal in požrl krvoločni volk, Sovjetska zveza".

Brežnev je s tem namigoval na predsedniškega kandidata Carterja, ki je v volivnem boju rekel, da Jugoslaviji ob sovjetskem napadu

Smrt Masajoši Ohire utegne imeti važne posledice tudi za ZDA

TOKIO, Jap. — Včeraj zjutraj je v tokijski bolnici, v kateri se je nahajal od 31. maja zaradi srčne bolezni, nepričakovano umrl 70 let stari japonski ministrski predsednik Masajoši Ohira. Ohira je zadela srčna kap in zdravniki mu niso mogli pomagati.

Japonska vlada pod Ohirovim vodstvom je bila zelo naklonjena ZDA in ministrski predsednik je bil na obisku pri predsedniku Jimmyju Carterju v prvih dneh maja letos. Za Carterja je bil obisk dobrodošel, ker je Ohira obljubil vsestransko pomoč ameriški zunanji politiki kar na treh področjih.

Ohira je rekel, da bo Japonska sodelovala z ZDA v protiranskih ukrepih, ki jih je napovedal Carter, in da bo podpirala stališče ZDA glede sovjetske zasedbe Afganistana. Končno se je Japonska tudi odločila, da se ne bo udeležila olimpijskih iger v Moskvi letos.

Edino sporno vprašanje v odnosih med ZDA in Japonsko je bilo v trgovanju. Ogromen japonski presežek v trgovinski izmenjavi in naval japonskih avtomobilov na ameriški trg, zaradi katerega je oškodovana ameriška avtomobilska industrija, sta povzročila nestrpnost ne samo v Kongresu, ampak tudi v Carterjevi administraciji.

Ohira si je tudi prizadeval za ustanovitev tesnih diplomatskih in gospodarskih stikov s Kitajsko. Kitajski ministrski predsednik Hua Guofeng je bil na obisku na Japonskem pred tedni. Obe državi sta dosegli več sporazumov in se obvezali, da bosta poglabili medsebojno sodelovanje.

Sovjetska zveza je kritizirala Ohiro radi njegove vdanosti ZDA in Kitajski in je svarila pred ustanovitvijo nekakega trikotnika, ki bi bil naperjen proti njej.

Ohira je bil vodja liberalno-demokratske stranke in njegov začasni naslednik je Masajoši Ito. Ohirova smrt je močno prizadela njegovo stranko tudi zato, ker bodo parlamentarne volitve na Japonskem že 22. junija. Po teh

volitvah se bo zbral nov parlament in izvoljen bo nov ministrski predsednik.

V nekaj dneh se bo začela tudi pomembna konferenca 7 najpomembnejših zahodnih držav v Benetkah. Razpravljali bodo o svetovnem gospodarstvu in drugih vprašanjih. Konference se bo udeležil tudi predsednik Carter.

Japonska vlada je izjavila, da se bo udeležila konference in da jo bodo zastopali ministri za zunanje zadeve, finance ter mednarodno trgovino in industrijo.

V posebni izjavi je Carter izrazil sožalje ob smrti Ohire in rekel, da ne bo šel v Tokio na pogreb. Imenoval pa bo ugodno uradno ameriško delegacijo, ki se bo udeležila pogreba.

Sadat sprejel predlog za obnovo pogajanj z izraelsko vlado

KAIRO, Egipt. — Predsednik Anvar Sadat je sprejel predlog predsednika Jimmyja Carterja, naj bi vendar pristal na obnovo pogajanj z Izraelom glede palestinske avtonomije. Pretekli mesec je Sadat prekinil pogajanja, trdeč, da je njihovo nadaljevanje nemogoče, dokler vztraja Izrael na stališču, da je arabska četrt mesta Jeruzalema sestaven del izraelskega ozemlja.

Sadat se je tudi pritoževal, ker ni bil Izrael pripravljen sprejeti nobenega predloga o palestinski avtonomiji, v kateri ne bi imel Izrael odgovornosti za varnost na zasedenem ozemlju, na katerem bivajo Palestinci.

Izraelska vlada vedno trdi, da želi obnovo pogajanj, da pa se ne bo pod nobenim pogojem pogajala o arabski četrti Jeruzalema ali pristala na načrt, v katerem bo ogrožena varnost Izraela.

Beginova vlada tudi nadaljuje z dovoljevanjem novih judovskih naselbin na zasedenem arabskem ozemlju. Carterjeva administracija nasprotuje tej politiki, nima pa nobenega vpliva pri izraelski vladi.

Število avtomobilskih nesreč in človeških poškodb manjše lani

NEW YORK, N.Y. — Narodni svet za varnost, ki zbira podatke o avtomobilskih nesrečah v ZDA, poroča, da je 51,900 ljudi umrlo v nesrečah lani, medtem ko jih je umrlo v letu 1978 le 51.500.

Glede števila ljudi, ki so bili poškodovani v avtomobilskih nesrečah lani, in števila avtomobilskih nesreč samih, so pa rezultati ugodnejši. Lani je bilo 3,9% manj avtomobilskih nesreč kakor v letu 1978 in 2% manj je bilo ljudi ranjenih v teh nesrečah.

Lani je bilo prvo leto v zadnjih 5 letih, da so bile te številke nižje, kakor v prejšnjem letu.

(Der Spiegel)

Dan očetov

15. junija!

Iz Clevelanda in okolice

Spominska proslava—

V dneh 14. in 15. junija bo priredil Tabor ZDSPB na Orlövem vrhu Slovenske pristave spominsko proslavo ob 35. obletnici pokola vrnenih slovenskih domobrancev, obenem bo praznovanje 100. letnice rojstva ustanovitelja Domobranske vojske, gen. Leona Rupnika. Vsi Slovenci vabljani!

Darovi Slovenski šoli pri Sv. Vidu—

Ob priliki Materinske proslave Slovenske šole pri Sv. Vidu so darovali: družina S. Miller v spomin tete S. Vehovec \$25, g. F. Slemc \$16, ga. T. Kodric \$10, g. J. Ovsenik \$5, po \$3 so pa darovali: ga. M. Slak, g. L. Pretnar in ga. M. Gašperšič. G. Avgust B. Pust je pa naredil brezplačno programe za Materinsko proslavo in tudi daroval \$16.00 od prodanih slik. Vsem dobrotnikom se odbor staršev pri Sv. Vidu najlepše zahvaljuje. Bog plačaj!

Seji—

Podružnica št. 41 SZZ ima svojo mesečno sejo v torek, 17. junija, ob 1. popoldne v Slovenskem delavskem domu na Waterioo Rd. Članice so vljudo naprosene, da se te seje udeležijo, ker bo zadnja do septembra.

Klub slovenskih upokojenec na St. Clairju vabi na svojo sejo, ki bo v četrtek, 19. junija, ob 1.30 popoldne, v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Kdor misli na izlet v juliju mora se vpisati in plačati avtobusno vozmino sedaj. Po seji bo zabava za vse.

Dar Slovenski šoli—

G. Frank Sterle, lastnik Slovenian Country House na E. 55 St., je daroval Slovenski šoli pri Sv. Vidu \$100. Za lepo darilo se mu odbor staršev šole najlepše zahvaljuje!

Zadušnica—

V nedeljo, 15. junija, bo v cerkvi sv. Vida sv. maša ob 8. uri ob 2. obletnici smrti Ernesta Zupana.

Tiskovnemu skladu—

G. in ga. Thomas Kalan, Houston, Texas sta darovala \$25 v tiskovni sklad Ameriške Domovine.

G. in ga. (Hilary) Gravizi, Cleveland, Ohio sta darovala \$10 Ameriški Domovini.

Ga. Anne Pfeifer, Catskill, New York je pa darovala listu \$10.50.

Vsem darovalcem naša iskrena hvala!

VREME

Sončno danes z najvišjo temperaturo okoli 80 F. Slično vreme jutri, a nekaj toplejše. Najvišja temperatura okoli 84 F. V nedeljo bo delno oblačno in vlažno z najvišjo temperaturo okoli 87 F.

6117 ST. CLAIR AVE. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (ISSN 0164-680X)

James V. Debevec — Owner, Publisher
Dr. Rudolph M. Susel — EditorPublished Mon., Wed., Fri., except holidays and 1st 2 weeks
in July

NAROČNINA:

Združene države:

\$28.00 na leto; \$14.00 za pol leta; \$8.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:

\$40.00 na leto; \$25.00 za pol leta; \$15.00 za 3 mesece

Petkova izdaja: \$10.00 na leto; Kanada in dežele izven
Združenih držav: \$15.00 na leto.

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$28.00 per year; \$14.00 for 6 months; \$8.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$40.00 per year; \$25.00 for 6 months; \$15.00 for three months

Fridays only: \$10 per year—Canada and Foreign: \$15 a year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

No. 69 Friday, June 13, 1980

Zunanja politika ZDA in Jugoslavija

II.

V teh prvih tednih po smrti Tita ni opaziti nobenih posebnih sprememb v jugoslovanskih razmerah. Po trditvah nekaterih oseb, ki so se vrnile v ZDA po obiskih v domovini, in drugih, ki imajo stike po pošti in telefonu, je v Jugoslaviji precej negotovosti, preplaha pa ni.

Titovi nasledniki nadaljujejo z njegovo politiko in si prizadevajo ustvariti vtis tako doma kot na tujem, da se ni prav nič spremenilo, ne v zunanji in ne v notranji politiki. Njihovo geslo je: "Business as usual!" Letošnji predsednik Jugoslavije Cvijetin Mijatović je imel intervju za sovjetsko televizijo in je poudaril med drugim, da je Jugoslavija popolnoma suverena država in da bo tako tudi ostala. Ko se bodo Mijatović in ostali jugoslovanski voditelji sestali s predsednikom Carterjem, mu bodo povedali isto.

Kdaj bo začela Sovjetska zveza močno pritiskati na po-Titovo Jugoslavijo, ni mogoče predvidevati. Najbrž sovjetski voditelji tega sami ne vedo. Izkoristili pa bodo vsako priložnost v ta namen in pritisk se bo povečal, ako bo Jugoslavija zašla v resnejše gospodarske ali politične težave in narodna nasprotja. O tem ne moremo dvomiti ne mi na Zahodu ne Jugoslavlani sami, ki imajo že dovolj izkušenj z ZSSR.

Ako bi se ponovile razmere, slične tistim v letu 1948, bi ZDA brez dvoma zopet nudile pomoč Jugoslaviji. Pošiljale bi vojaško opremo ali gospodarsko pomoč. Ako bi pa prišlo do neposrednega vojaškega napada na Jugoslavijo s strani ZSSR ali njenih zaveznikov, je dvomljivo, da bi ZDA ali članice NATO kaj posebnega storile. Da bi bile pripravljene tvegati vojno s Sovjetsko zvezo zaradi usode Jugoslavije, je nekaj neverjetnega.

Mnenje nekaterih je, da bi v slučaju razpada ali razbitja Jugoslavije sklenile ZDA in Sovjetska zveza nekakšno pogodbo, slično oni med Stalinom in Churchillom v Moskvi l. 1943, ko sta se na preprost način dogovorila, da si bosta delila vpliv v poveljni Jugoslaviji v razmerju 50:50. V ponovnem slučaju pa da naj bi bila delitev — uradna ali neuradna — še vedno 50:50, a tokrat v geografskem smislu. Sovjeti naj bi namreč zasedli južne predele današnje Jugoslavije, ZDA ali pa NATO severne dele, kar pomeni seveda Slovenijo in pretežni del Hrvaške.

Takega razvoja dogodkov tudi ni pričakovati. Ako bi ZSSR že šla tako daleč, da bi vdrla v Jugoslavijo, bi bil njen namen zasesti vsi državo. Prvoten strateški cilj takega vdora bi bila seveda Jadranska obala. Da bi to obalo prepustil Kremelj članicam NATO pakta, sploh ni mogoče verjeti.

V zvezi z morebitnim sovjetskim napadom na Jugoslavijo je najbolj koristna vloga ZDA v tem, da podarjajo svojo podporo neodvisni Jugoslaviji. V današnjih razmerah ni mogoče trditi, da bi bil razpad jugoslovanske državne oblike v korist Zahoda ali jugoslovanskih narodov samih. Edino Sovjetska zveza bi se veselila kaj takega.

Eventualna demokratizacija jugoslovanske družbe je možnost, ki je ni mogoče izključiti, še posebej ne, ko se bodo umaknili v pokoj ali v večnost sedanji voditelji države, ki so večinoma že v letih (predsednik Mijatović je star 66 let, iste starosti je podpredsed. Sergej Kraigher). Dvomiti ne moremo, da je veliko mlajših oseb na raznih položajih v gospodarstvu in politiki, ki so naklonjene demokratičnejši ureditvi družbe. Zaradi ramer, v katerih živijo, morajo biti tihi, a časi in z njimi razmere se stalno spreminjajo.

Ti ljudje bi se lahko prilagodili razmeram v demokratični Jugoslaviji brez večjih težav. Njihova strokovna sposobnost bi jim to omogočala, in to morajo vedeti. Zaskrbljeni nad svojo usodo v demokratični Jugoslaviji bi bili le poklicni politiki, ki vodijo današnjo družbo. Tu pa tam je najbrž tudi nekaj takih, ki res verujejo v "marksizem", v ideologijo, ki jo zagovarja današnja Jugoslavija. In ti so najaktivnejši nasprotniki demokratizacije Jugoslavije.

ZDA morajo poudarjati, da podpirajo demokratizacijo v Jugoslaviji in da odklanjajo sedanjo diktatorsko vladavino. Ako bi se ta proces res začel, bi ga morale podpirati, v kolikor bi to bilo mogoče v danih razmerah. Prav tu bi lahko veliko pomagali tisti Amerikanci in njihove organizacije, ki pripadajo enemu ali drugemu narodov, ki bivajo na ozemlju današnje Ju-

Beseda iz naroda ...

Lepo je bilo
pri Sv. Lovrencu

CLEVELAND, O. — Zadnjo nedeljo, 8. junija t.l., smo se slovenski verniki zbrali pri Sv. Lovrencu za praznovanje velikega praznika sv. Rešnjega Telesa.

Akoravno je bilo slabo vreme, hladno in deževno, se je udeležilo te slovesnosti najmanj 250 ljudi. Celebrant sv. maše ob 11.30 dopoldne je bil pomožni župnik pri Sv. Lovrencu, č. g. Walter Jenne. Somaševala sta č. g. župnik Anthony Rebol in č. g. pater Dominic, OSB, ravnatelj Benediktinske višje šole v Clevelandu.

Na koro so zadonele orgie kot že dolgo ne. Pevci in pevke od fare Marije Vnebovzete in Sv. Vida so pa mogočno prepevali naše prelepe slovenske evarhične pesmi. Njih število je bilo okoli 20. Orglal je organist pri fari Marije Vnebovzete, g. Ivan Rigler, in on je imel v rokah ves pevski program v cerkvi in v procesiji zunaj cerkve, katera je trajala okoli ene ure.

Procesija s sv. Rešnjim Telesom se je pomikala iz cerkve po 81. cesti do Aetna Rd., nato na 82. cesto, dalje do Mansfield Ave. in končno po 80. cesti do cerkvenega dvorišča. Ob poti so bile postavljene štiri krasne kapele, in pri vsaki smo molili, poslušali berilo in evangelij, in prejeli blagoslov z Najsvejšim. Tudi sonce se je prikazalo večkrat med procesijo.

Vsi smo videli, kako snažne so bile ceste, robniki pa so bili pobarvani z belo barvo. Celo drevesa ob pločnikih so bila na polovico belo pobarvana. In skoraj pred vsako hišo smo opazili bele prte na stopnicah z raznimi svetimi podobami, ameriške zastavice pa so plapolale vsepovsod. Bil je res krasen prizor.

Č. g. župnik Tone Rebol je po končanih obredih povabil pevce na prigrizek, katerega je odlično pripravila gdč. Do-

rothy Zdešar. Najlejša hvala od nas vseh!

Župnik g. Rebol bi se rad zahvalil vsem, ki so sodelovali pri tej slavnosti, posebno g. Ivanu Riglerju in njegovemu pevskemu zboru, ki sta toliko pripomogla do uspeha letošnjega praznika. Zelo vesel je bil, da smo tudi imeli nekaj narodnih noš v procesiji. Zahvaliti se hoče tudi sledečim ženam, ki so pripomogle k bolj slikoviti procesiji: Dragica Koritnik, Marija Zupanič, Ivanka Kodrič, Mary Perhne, Marie Pivik in Ann Jesenko.

Ko sva se vračala domov, sem rekel moji ženi, kako prijetno je bilo udeležiti se dolgoletne svečanosti pri Sv. Lovrencu. In Amalija je odobraval. Rekel sem ji, da bi prihodnje leto morali vsi katoliški Slovenci, neglede, kje smo rojeni, skupno nadaljevati ta lepi običaj, ki ga je ustanovil pred 60 leti pokojni kanonik in župnik pri Sv. Lovrencu, č. g. John J. Oman in nadaljevali za njim njegovi nasledniki.

V nedeljo, 22. junija, bodo farani sv. Lovrenca priredili FESTIVAL od 2. popoldne do 8. zvečer. Lepo bi bilo, da se ga po možnosti udeležimo tudi mi iz drugih slovenskih fara.

Na svidenje prihodnje leto na praznik sv. Rešnjega Telesa, ako bomo še živi in zdravi!

D. P.

Slovensko kulturno
društvo Triglav vabi
na svoj piknik!

MILWAUKEE, Wis. — Triglavani vabijo vse svoje stare prijatelje in znance ter vse, ki še niso bili v našem Parku, na prvi poletni piknik v nedeljo, 22. junija, v Parku Triglava. Začetek bo ob 11. dopoldne s sv. mašo, nakar bo sledilo okusno kosilo. Na razpolago bo tudi dobra kapljica, po izbiri. Igral bo Amnon orkester iz Chi-

DEKLAMACIJA V POZDRAV NOVOMASNIKU

č. g. Williamu Jeršetu

OB POSVETITVI IN PRVI MASNI DARITVI
V CERKVI MARIJE VNEBOVZETE V CLEVELANDU
DNE 8. JUNIJA 1980.

Ozarija ti oltar pomladni svit,
obdaja ga vonjava cvetnih kit.
Ovile rože so in lilije ga bele,
a tudi pasijonke se bodo nanj povzpele,
KER ZDAJ SI SVEČENIK NA VEKOV VEK!

Glej, danes prvič Božje Jagnje
Očetu nudiš v spravi dar.
In danes kelih prvič zlati
k nebesom dvigaš raz oltar.

Od zdaj naprej boš z roko sveto
na duše kri Boga rosil.
Besedo Božjo znanil vneto,
slabotnim — Kruh moči delil.

A sam kot žrtev
za svet si mrtev!
Za božjim Učenikom križ
nositi vdano — nas učiš.

Ozarija ti oltar pomladni svit,
preveva ga vonjava cvetnih kit.
Da Tebe in oltar obsije zlati žar,
dni blagoslovi ti Neba Vlada!

Spesnil in deklamiral REV. L. TOMC

goslavije. A tu je velika pomanjkljivost, ker dosti teh ljudi sprejema sodelovanje in sedanji režimov v domovini brezpogojno. Ti ljudje in organizacije zelo škodujejo interesom demokratično mislečih Slovencev v domovini in na tujem. Med njimi pa mora biti tudi precej takih, ki bi drugače postopali, ako bi se res zavedali, kaj v resnici počenjajo.

Rudolph M. Susel

caga. Prilika bo tudi za plavanje, balinanje in marsikaj drugega. Pridite in pripeljte svoje prijatelje, ne bo vam žal!

Prijateljsko vas vabi
odbor Triglava

Misli o Pristavi

EUCLID, O. — Slovenska pristava ima v svoji osnovni zamisli kal, ki ohranja in združuje slovensko bitje. Ohranitev slovenske značilnosti je pa tu v Ameriki, med mnogimi narodi, hlahek trud.

Veliko je prostorov, krajev in zgradb, ki nosijo v svojem naslovu ime "slovenski", a razen tega imena in prilike, da se tam zbirajo ljudje, ki se med seboj štejejo za "Slovence" je v resnici tam zelo malo ali pa nič slovenskega.

Naša, lahko rečem: sveta dolžnost, torej je da mi "Pristavci", ki smo prišli skupaj zaradi potrebe časa, ki smo prišli v ZDA še z močnim spominom, znanjem in občutkom do domačih šeg in običajev, na naših ramenih je, da to ohranimo in širimo po naših najboljših močeh.

Pristavski prostori so torej naša izložba, naša življenjska podoba, naš izrek!

Pristnost slovenstva se na žalost tu v Ameriki potapja v morje vsakodnevnih vplivov. S tem postajamo vsi eno: brez individualnosti, brez barv, obrisov: sivina množice.

Vplivi so veliki in močni, dosti močnejši od nas samih — a vendar: smo se še ohranili. Ne samo ohranili — tudi napredujemo!

Zato je izredne važnosti, da v teh naslednjih korakih ne zanemarimo, ne preskočimo, ne obidemo našo izredno važno nalogo: Možnost, pa naj si bo še tako malenkostna, možnost ohranitve svoje značilnosti. V tem bomo zapustili za seboj bodočim rodovom naše bogastvo: slovensko dediščino!

August B. Pust

Župnik Richard Rogan
je zapustil New York

BRIDGEPORT, Conn. — Naši rojaki v New Yorku so se oddahnili in zaskrbljenost, ki je vela iz poročil o slovenski fari sv. Cirila v New Yorku, je podela. Slovenska fara v New Yorku ima spet župnika in, prvič v zgodovini fare, je župnik prišel iz Slovenije.

Prejšnji župnik, gospod Richard Rogan, pa je odšel. Odšel je skoraj neopazno, in brez dvoma, so ga pri odhodu spremile tople želje njegovih newyorških faranov.

Toplim željam newyorških Slovencev se pridružujemo tudi mi, člani pevskega društva ZVON v Bridgeportu, in naši prijatelji. Fara sv. Cirila nam je bila, čeprav ne naša, vendar najbližja. Z župnikom Roganom je fara znala nuditi in je zavestno nudila nam in mnogim drugim slovensko ognjišče in slovensko toplino. Mi smo to toplino še prav posebej čutili in gostoljubnost slovenske fare v New Yorku z veseljem in s hvaležnostjo uživali.

Zeleti bi, da bi se bili dostojno poslovili od č. g. Rogana, a nas je njegov odhod prehitel. Zeleti bi, da bi se mu poklonili za njegovo naklonjenost in mu morda slovensko zapeli kot naš odraz voščil in želja k nadaljnjim uspehom, s prošnjo, naj mu bo delo blagoslovljeno. Naj mu v zameno ostane naša javna zahvala, zahvala za vso neizmerno gostoljubnost in ljubeznivost in predvsem zahvala za trud, za žrtve in

Misijonska srečanja in pomenki

483. P. Miha Drevenšek

piše 22. maja iz Ndola, Zambija: "Dragi prijatelji Misijonske znankarske akcije. Sedaj je minilo že toliko časa, odkar Vam nameravam pisati, da me je že skoraj sram začeti, pa če bom čakal še dalj časa, me bo pa še bolj sram. Zato je najboljšje, da kar danes opravim to delo, še posebej, ker sem končal kar precej dela, in predno začnem novo, si lahko vzamem malo oddiha, da bo tako novo z boljšim začetkom.

Najprej se moram najlepše zahvaliti za vaše pismo, in pa tudi za darilo MZA, ki ga prejel preko br. Jožeta Rovtarja. Sam dragi Bog naj Vam povrne vašo dobroto, mi pa bomo molili za vas in se tudi boljše trudili za širjenje vesele novice (evangelija) med temi ljudmi tukaj, ki so žejni in lačni božje besede in resnice, saj je toliko stvari, ki jih želijo odvrniti od Boga; toda, božja milost deluje v njih, kakor tudi v nas, da tako skupaj skrbimo za bližanje božjega kraljestva. 31 maš, po vrsti, kot so na poslanem mi seznamu, sem že opravil; ostalih 19 bom pa v maju ali juniju. Torej ob koncu junija bodo vse maše opravljene.

No, kaj bi bilo novega pri nas? Na betico, ali pa na rame, ne vem prav kje, so mi nabasali še eno župnijo, ki pa ni ravno, preveč mala ali velika. Vseeno je sedaj na mojih ramenih, z božjo pomočjo čez 100,000 ljudi, kozlov in ovčic. Za vse je treba poskrbeti. Ne, to delo bom opravljal še do srede junija, ko se vrne prijatelj z dopusta, pa bo zopet prevzel župnijo. Sicer ne bo preveč zadovoljen, ko sliši, da bo moral v avgustu sprejeti še mojo župnijo, ker jaz odidem domov na počitnice. Torej ga bo zadela ista usoda, kot je mene.

Lepo smo tudi proslavili 50-letnico obstoja naše škofije. Prvi misijonar, ki je začel delovati na tem področju, je še živ. Ljudje so ga imeli tako radi, da so ga mazili za svojega poglavarja, kar ljudje ne pomnijo, da bi se zgodilo tukaj kakšnemu belcu. Prav lep pozdrav vsem, P. Miha Drevenšek."

Lepo smo tudi proslavili 50-letnico obstoja naše škofije. Prvi misijonar, ki je začel delovati na tem področju, je še živ. Ljudje so ga imeli tako radi, da so ga mazili za svojega poglavarja, kar ljudje ne pomnijo, da bi se zgodilo tukaj kakšnemu belcu. Prav lep pozdrav vsem, P. Miha Drevenšek."

Lepo smo tudi proslavili 50-letnico obstoja naše škofije. Prvi misijonar, ki je začel delovati na tem področju, je še živ. Ljudje so ga imeli tako radi, da so ga mazili za svojega poglavarja, kar ljudje ne pomnijo, da bi se zgodilo tukaj kakšnemu belcu. Prav lep pozdrav vsem, P. Miha Drevenšek."

Lepo smo tudi proslavili 50-letnico obstoja naše škofije. Prvi misijonar, ki je začel delovati na tem področju, je še živ. Ljudje so ga imeli tako radi, da so ga mazili za svojega poglavarja, kar ljudje ne pomnijo, da bi se zgodilo tukaj kakšnemu belcu. Prav lep pozdrav vsem, P. Miha Drevenšek."

O. Jože Grošelj
iz Lusake

piše 20. aprila: "Hvala za vaše pismo in ček, ki vedno prav pride. Prav tako tudi za mašne intencije. Te bodo veljale za več mesecev, ker tukaj moram opraviti 20 maš vsak mesec po provincialnem namenu (za provinco), 5 pa za Družbo. Hvala za vse.

Vaše pismo me ni več našlo v Chassi. V začetku marca sem se poslovil od fare, kjer sem se marsikaj naučil in doživel marsikaj zanimivega. V Lusaki sem 'padel' v veliki metež premestitev. Med drugimi o. Janez Mlakar pride v Chelston, kjer si bosta delila delo z o. Lovrom Tomažinom. Nekdanji Tomažinov kaplan Emanuel Kujur iz Indije pa je prevzel Mlakarjevo župnijo Kizito. Jaz mu grem pa pomagat. Medtem ko se ljudje selijo, pa so me časovno vtaknili k Lovrencu v Chelston. Dela je tukaj dovolj. Imamo tri cerkve, v katerih imamo 3 maše v domačem jeziku, eno pa v angleščini.

V fari je tudi več samostanov: Klarise in dve domači. Naši zahvali bi radi dodali up, da se bo g. Rogan še vračal med nas in nam dal priložnost, da se bomo ponovno in ponovno srečevali.

Armin Kurbus.

Naši zahvali bi radi dodali up, da se bo g. Rogan še vračal med nas in nam dal priložnost, da se bomo ponovno in ponovno srečevali.

Naši zahvali bi radi dodali up, da se bo g. Rogan še vračal med nas in nam dal priložnost, da se bomo ponovno in ponovno srečevali.

Naši zahvali bi radi dodali up, da se bo g. Rogan še vračal med nas in nam dal priložnost, da se bomo ponovno in ponovno srečevali.

Armin Kurbus.

kongregaciji imajo tukaj noviciate, pa tudi naš noviciat je v fari. Tako da hiš molitve ne manjka. Lovrenc pripravljajo gradnjo svetišča Fatimske Marije, ki bo nekako narodno Marijino svetišče. Tu se utegne razviti božja pot. Blizu bo tudi dom duhovnih vaj.

Veliko noč smo pripravili z dvodnevnim duhovno obnovo pri vseh treh cerkvah. Na Veliki petek smo imeli križev pot skozi mestne ulice. Na Veliko sabboto pa krst odraslih. Drugače pa je tole delavsko-uradniška fara in velika večina moških je v službah. Zato imamo večino verouka za katehumene ob šestih zvečer, ko ljudje pridejo domov. Zanimivo je, da je tole faro začel Slovenec o. Radko Rudež, pozneje pa je tudi vseskozi po kakšen Slovenec tukaj. Drugi Slovenci se kar drže.

Lep pozdrav Sonji in vsem sodelavcem MZA. Pozdrav so: bratu Fr. Hildu. Spominjajte se nas v molitvah! Pozdrav v Kristusu, Jože Grošelj."

O. Ralph Roberts, SSS,

še 19. maja pošilja zahvalo za dar MZA in sv. maše, ki mu jih je poslala. Deluje v veliki cerkvi Blessed Sacrament Fathers, kjer imajo celodnevno čiščenje Sv. Rešnjega Telesa, v Manili, ki je glavno mesto Filipinov. Je 9 duhovnikov in 3 bratje. Vsak dan imajo 9 sv. maš in spovedujejo po 10 ur. Okoli 20,000 vernikov prihaja dnevno in okrog 50,000 ob nedeljah. Toda mnogih vera je šibka in bolj iz tradicij naroda, kot iz osebnega prepričanja.

Poklicev je malo in naš noviciat je kakih 25 mlajših izven Manile. Družina je zelo povezana in skuša vedno pomagati vsem članom finančno na nogo. Na jugu imamo teologijo s 3 bogoslovci in v jeseni bomo začeli postulat z 11 kandidati. Sam delujem v cerkvi sv. Križa.

Z veliko hvaležnostjo smo prejeli zadnji dar MZA. Pred nekaj leti je bil Vaš letni dar poslan v bogoslovje, kjer najdete sedaj bogoslovsko sobo z napisom: 'This room was donated by the Slovenian Catholic Mission Aid Society.' Gotov sem, da naši sobratje cenijo Vašo žrtev in da se Vas posebej v adoraciji redno spominjajo.

Predno končam, naj omenim, da povsod lahko najdeš Slovence, ne glede na to, kje se na svetu znajdeš. Tako sem jaz našel brata Rafaela Mrzela, SDB, salezijanca, in sem in tja prideva skupaj; pa kramljava kar po domače. In ljubljane redno prejema 'Družino' in iz Clevelanda petkovo AD.

Naj se še enkrat zahvalim osebno za veliko ljubeznivost, pa molite z nas, kot vem, da ste vi vsi vključeni v naših adoracijah pred Najsvejšim. V Kristusu iskreno, Vaš, o. Ralph Roberts, SSS."

V Rwandi in Ghani

je vrsta dobrotnikov v MZA prevzela vzdrževanje domačih bogoslovcev. Nobenega glasu nimamo že skoraj dve leti iz Ugande, kamor smo letno pošiljali \$6000 za vrsto vzdrževalnih domačih kandidatov. Amin, ki je z dvema ženama in 23 otroci iz dežele, še vedno nekako kot senca teži nad nemirno Ugando. Molimo, da se razmere malo umirijo s kako dobro vlado.

Rev. Charles A. Wolbang, C.M.
131 Birchmount Road
Scarborough, Ont.
Canada M1N 3J7

GENERAL LEON RUPNIK

Ob stoletnici njegovega rojstva

Ne le kar velela mu stan,
kar more,
to mož je storiti dolžan.

(Gregorčič)

Leon Rupnik
1880 - 1980

Prav v teh dneh se zopet spominjamo tistih krvavih dogodkov pred 35 leti, ko so novi komunistični oblastniki v Sloveniji, že po končani vojni, pobili, brez vsakega sodnega postopka, nad deset tisoč slovenskih protikomunistov in jih zmetali v podzemne jame širom naše domovine. Obenem pa se bodo letos mnogi Slovenci v svobodnem svetu hvaležno spominjali tudi stoletnice rojstva ustanovitelja slovenskega domobranstva, generala Leona Rupnika. General Rupnik je še danes med nami sporna oseba, toda o tem se veliko ne piše. Zato se nam zdi prav, da se ga ob tej priliki spomnimo in obenem poskusimo osvetliti podoba časa, pa tudi okoliščine in činitele, ki so ga privedli na vodilni in nadvse odgovorni položaj v tisti tragični dobi slovenskega naroda.

General Rupnik se je rodil 10. avgusta 1880 v vasi Lokve pri Gorici. Po končani ljudski šoli v Idriji in klasični gimnaziji v Ljubljani je študiral na kadetnici v Trstu, vojaški šoli v Wiener Neustadtu in od 1905 do 1907 na generalštabni šoli na Dunaju. Med prvo svetovno vojno ga najdemo na različnih bojiščih, ob koncu vojne pa je postal poveljnik utrd v Boki Kotorski v Dalmaciji. Na tem položaju je uspešno vodil obrambo tega važnega oporišča pred napadi italijanske vojske, ki se ga je hotela polastiti še pred koncem vojne in nastankom nove Jugoslavije. Verjetno je predvsem zaradi tega par let pozneje dobil najvišje jugoslovansko odlikovanje: Karadjordjevo zvezdo.

Rupnik je po vojni nadaljeval vojaško kariero v jugoslovanski vojski in je leta 1932 dosegel stopnjo generala. Dejstvo, da je bil Rupnik med nekaj nad 200 generali jugoslovanske vojske edini Slovenec, kaže, da si je pridobil zaupanje jugoslovanskih vojaških in političnih krogov. Toda, če ne bi leta 1938 postal poveljnik štaba

za utrjevanje v Ljubljani, bi Slovenci komaj vedeli za njega, ker je ves čas služboval izven Slovenije. Na tem položaju je bil odgovoren za utrjevanje naših meja na zahodu, predvsem meje proti Italiji, kjer je zgradil tako imenovano "Rupnikovo linijo".

Tik pred nemškim napadom na Jugoslavijo je postal načelnik štaba prve armade s sedežem v Zagrebu, kjer so ga aprila 1941 zajeli Nemci. Po dogovoru z Italijani, ki so medtem zasedli Ljubljano, Notranjsko in Dolenjsko, in na tem ozemlju ustanovili Ljubljansko pokrajino, so Nemci vse zajete oficirje bivše jugoslovanske vojske, ki so bili rojeni na področju pod italijansko kontrolo, izročili njim. Tako je gen. Rupnik po kratkem nemškem zaporu v Celju prišel v Ljubljano.

Komaj par mesecev po prihodu v Ljubljano pa je "Varnostna in obveščevalna služba" (VOS) Komunistične partije poskušala Rupnika umoriti. Morilčeva krogla pa ga je samo lažje ranila. Ali je VOS hotela umoriti Rupnika zaradi sodelovanja z okupatorjem? Seveda ne! Za boljše razumevanje dogodkov, ki so sledili, je potrebno osvetliti namen in delo Komunistične partije Slovenije (KPS) in vlogo, ki jo je pri tem igrala VOS.

Cilj Komunistične partije Slovenije je bil jasen: doseči oblast za vsako ceno in z vsemi sredstvi. Na kongresu KP Jugoslavije v Zagrebu leta 1946 je Edvard Kardelj poročal o delu in stanju KP Slovenije. Med drugim v poročilu omenja, da je na začetku vojne KPS imela 292 članov s podrobno navedbo števil in krajev, kjer je KPS imela svoje celice (glej Komunist št. 1, 1946). Sovražna okupacija, ki nam je zvezala roke, je nudila številčno šibki KPS enkratno priliko, da začne z revolucijo.

Partija je poslala na delo VOS, katere naloga je bila, da z umori in terorjem zago-

tovi uspeh revolucije. Predvsem je bilo potrebno odstraniti vse, ki bi jo lahko ovirali na tej poti do cilja. Gen. Rupnik je bil pač eden tistih, ki bi jim utegnil biti nevaren, bodisi zaradi ugleda ali pa zaradi svojih vojaških sposobnosti. To je bil razlog, da je VOS začela ubijati naše vodilne ljudi in pa tiste, ki so snovali kakršnokoli podtalno organizacijo, nad katero KP ni imela kontrole.

Tako so do junija 1942 umorili v Ljubljani nad 30 ljudi, med njimi ing. Emerja, Praprotnika, Peršuha, dr. Ehrlicha, Rojca, Natlačena, Polaka, Zupca itd. Koliko pa je ta "borba proti okupatorju" v tem času postrelila Italijanov? Niti enega! Javnost je bila pod vtisom, da so umore, ki jih je izvršila VOS, delo Osvobodilne fronte (OF), kar pa ni bilo res. VOS je bila izključna domena Komunistične partije. Poskuse krščanskih socialistov in drugih skupin, ki so sestavljale OF, da bi dobili vpogled v delo VOS-a, je Komunistična partija odločno zavrnila. Imeti je namreč hotela proste roke, da odstrani vse, če bi bilo potrebno, tudi one znotraj OF, ki bi jo utegnili ovirati na poti do cilja.

KP je že leta 1942 prisilila vse skupine, ki so sestavljale Osvobodilno fronto, da so morale razpustiti svoje politične organizacije in jih je tako spravila pod svojo neposredno nadzorstvo. Krščanski socialisti, Sokoli in drugi so s tem "prostovoljno" preneali obstajati, dobro se zavedajoč, da bo sicer VOS napravila red. KP pa, ki je edina ostala izven OF, si je s tem zagotovila popolno nadzorstvo nad vsemi drugimi, zase pa popolno svobodo akcije. Že takrat pa je tudi pokazala, da ne more deliti oblasti z nikomur. VOS je v resnici svoje poslanstvo temeljito opravila.

Če je bilo takrat v Ljubljani hudo, pa je bilo na deželi neznosno. Ljudje so bili izpostavljeni nepopisnemu terorju. Umori, požigi in ropi

Domovina me kliče!
Slovenec sem, vojak sem
in vse svoje moči
in sposobnosti dam
na razpolago domovini
v borbi proti komunizmu.
Zavedam se,
da z eno nogo stopam v grob.

so bili na dnevnem redu. Življenje je postalo nevzdržno. Ljudje so proti nasvetom političnih predstavnikov začeli iskati pomoči pri Italijanih in zahtevali, da jim dajo orožje za samoobrambo. Tako so nastale majhne skupine slabo oboroženih Vaških straž.

Italijani, ki so se zavedali, da so po mednarodnem pravu dolžni zaščititi življenje in imetje ljudi na zasedenem ozemlju, so se končno le zgani. Poleti 1942 so napravili dolgo pričakovano "čistko", o kateri so partizani bili natančno obveščeni, in pobrali več deset tisočev ljudi, predvsem moških, in jih odpeljali v italijanska taborišča. Ker so bili v ogromni večini to ljudje, ki se niso hoteli pridružiti maloštevilnim partizanskim oddelkom, se je s tem KP "na lep način" rešila znatnega dela svojih nasprotnikov.

V dneh po razpadu Italije, v začetku septembra 1943, pa je kazalo, da bo KPS uspelo uresničiti svoj cilj: odstraniti še zadnje ovire na poti do oblasti. S sodelovanjem italijanske vojske in z njenim orožjem so partizani zavzeli Grčarice, kjer so uničili majhno grupo Mihajlovičevih četnikov (ca. 200) in pa Turjak, kamor so se zatekli ostanki Vaških straž iz okolične skupaj nad 600 ljudi s civilisti vred. S par izjemami so vse pobili.

Ljubljana je po odhodu Italijanov ostala brez vsake obrambe. Vse tiste ilegalne protikomunistične organizacije niso bile sposobne nuditi uspešen odpor, če bi se partizani pojavili v Ljubljani. Pod vtisom poraznih novic o partizanskih pokolih svojih nasprotnikov na podeželju in o prisilni mobilizaciji, ki je znatno okrepila do takrat številčno zelo šibke partizanske oddelke, je v protikomunističnem taboru nastal preplah.

Politično vodstvo v Ljubljani je vedelo, da je treba brez odlašanja organizirati

samoobrambo. Slo je za življenje. Tistih par Nemcev, ki so se pojavili v Ljubljani, niso imeli ne moči in tudi ne posebnega interesa, da bi ljudi zaščitili. Kot pa je razvoj pozneje pokazal, so pa bili pripravljeni, da nam dovolijo organizirati samoobrambo. V tej stiski so se merodajni politični predstavniki obrnili na gen. Rupnika za pomoč.

Nihče nam ni opisal potek teh razgovorov, čeprav je lepo število udeležencev še živih. Po podatkih iz raznih virov pa vemo, da Rupnik prošnje, da bi sprejel položaj posrednika med okupatorjem in okupiranim narodom, ni sprejel. Vedel je, da političnega zaledja nima, ker se kot vojak s politiko ni, oziroma ni smel baviti. Toda "sila kola lomi". Pod hudim pritiskom in po obljubi popolne in brezpogojne podpore političnega vodstva je Rupnik končno le dal svoj pristanek.

Približno dva tedna po predaji Italije so Nemci, na predlog škofa Rožmana, ki je očitno prevzel posredovanje, imenovali gen. Rupnika za prezidenta Ljubljanske pokrajine. Njegova glavna naloga in skrb je bila organizirati samoobrambo vojaške enote, ki bi se lahko uspešno zoperstavile partizanskemu terorju in tako vsaj do neke mere zavarovale ogrožena življenja ljudi. Tako je nastalo slovensko domobranstvo.

Rupnik je bil torej naš odgovor na stiske tistih dni. To je bilo v času, ko je fašistična Italija bila na tleh in nacistična Nemčija že na poti v zaton. Ko je prevzel to izredno težavno nalogo, je bil že v tistih letih, ko ljudje ponavadi gredo v pokoj. Kakšnih političnih ambicij nikoli ni kazal in tudi ni bilo slišati, da bi mu kdo kaj takega pripisoval. Zavedal se je tudi, da mu imenovanje ne bo prineslo oblasti in slave, pač pa samo skrb, odgovornost, negotovost in ga poleg tega tudi izpostavil očitku kolaboracije.

Razumljivo je, da mu položaj ni dovoljeval skoraj nobenega političnega manevriranja in taktiziranja. Jasno mu je tudi bilo, da bi mu kakršnakoli dvoličnost onemogočila izvršitev naloge, ki jo je prevzel. Skratka, na svoja ramena si je naložil izredno težko breme. Marskdo se je že vprašal, zakaj se vendar gen. Rupnik ni raje umaknil in počakal konca neke, kjer bi bilo bolj varno.

Najbrž takrat ni bilo veliko ljudi, ki bi gen. Rupnika toliko poznali, da bi lahko pravilno razumeli njegovo odločitev. Zdaj ni nobenega dvoma, da je vzel nase to breme, ker dobesedno nismo imeli drugega in mu zato globoko razviti čut dolžnosti ni dopustil, da bi stal ob strani, ko je bil narod v stiski. V odnosih do drugih ni poznal dvoličnosti. Bil je izredno pošten in dana beseda mu je bila sveta. Gen. Rupnik je besedo držal do konca in je prevzeto nalogo dobro izpolnil.

Ko je proti koncu vojne po mnenju političnih krogov, ki so ga v začetku podpirali, bilo potrebno iskati politične rešitve brez njega, je odstopil. S svojo odločitvijo v tistih težkih dneh, s svojim delom in s svojo mučeniško smrtjo, v katero lahko trdimo, da je šel prostovoljno, pa je pokazal izredno hrabrost, ki nima veliko primerov v naši zgodovini.

Naravno je, da je bil gen. Rupnik, ki je bil na vodilnem in odgovornem položaju,

Orlov vrh na Ljubljanskem gradu.

ju, tudi izpostavljen kritiki, ki se še do danes ni poglobila. Z naše strani so mu očitali, da je delal napake, kar je razumljivo. So pa tudi poedinci, ki mu očitajo sodelovanje z okupatorjem. Če je kolaboracionist tisti, ki se strinja z nameni sovražnika in ga v tem podpira za svoj oseben račun, potem bo kritik gen. Rupniku to zelo težko dokazal. Po 35 letih in več bi pričakovali, da bi lahko o teh dogodkih in še posebno o gen. Rupniku govorili bolj nepristransko, posebno pa bolj pošteno.

Objektiven prikaz tistega časa bo moral vzeti v pretes in oceno tudi dogodka in okoliščine, vključno sveda tudi našo politiko pred in med vojno, ki so nas pripeljale v položaj brez izhoda, oziroma brez izbire. Gen. Rupnik je le posledica, ne pa vzrok stiske tistih dni. Tudi ne smemo pozabiti, da je marsikomu med nami gen. Rupnik s svojo žrtvijo omogočil, da je lahko stal ob strani in ga obvaroval, da ni postal žrtev ali komunističnega ali pa nacističnega terorja.

Očitek oblastnikov doma, da je gen. Rupnik kolaboracionist, je predvsem namenjen za širšo javnost, v partijskih krogih pa je označen kot kontrarevolucionar, to je člo-

vek, ki se je uprl diktaturi Komunistične partije. To je v komunistični družbi največji zločin, ki ga more kdo narediti, za ljudi v svobodnem svetu pa taka oznaka pomeni priznanje, da je bil na pravi poti.

Prav je, da se Slovenci v svobodnem svetu leto za leto spominjamo vseh deset in deset tisočev žrtev komunistične revolucije in vojne. Letos ob 35. obletnici pa se bomo še posebej spominjali naših domobrancev in njihovih poveljnikov gen. Rupnika. Domobranci so naš najmočnejši in spontani izraz odpora proti nasilju tistih, ki so nas hoteli uničiti. Zavedali so se, da ne morejo stati ob strani, ko je narod krvavel pod komunističnim terorjem in je bil izpostavljen nevarnosti, da ga okupator popolnoma iztrebi. To so naši junaki, naša elita in naš ponos!

Tabor DSPB
Cleveland

*

Tabor DSPB Cleveland bo v soboto, 14. junija, priredil S P O M I N S K O P R O S L A V O obletnice smrti protikomunističnih borcev. — V nedeljo, 15. junija, pa se bomo pri sv. maši pri kapelici na Orlovem vrhu spomnili pok. generala Leona Rupnika.

Slovensko kulturno društvo Baraga

Fairfield, Conn.

s sodelovanjem

Lige Slovenskih Amerikancev, Inc.

vabi na

FESTIVAL
ETNIČNIH SKUPIN

v dvorani cerkve Sv. Križa,
750 Tahmore Drive,
Fairfield, Conn.

v nedeljo, 29. junija 1980,
sv. maša ob 11. dopoldne,
festival ob 1. popoldne.

Nastopijo:

Slovenska glasbena skupina ZVON, Fairfield, Conn.,
petje vodi Armin Kurbus
Slovenian American Radio Club, Chicago, Ill.,
petje in ples vodi Corinne Leskovar
Domenika Langó in Marinka Zupančič, New York N.Y.,
duet
Theresa Us in Lori Scott, Fairfield, Conn.,
duet

Spremljajo: Franjo Kostanjki, Ernie in Lilly Lagoja.

Polish Society Orleta, Bridgeport, Conn., petje in ples
Germania Singing Society, Bridgeport, Conn., petje
Germania Sport Club, Bridgeport, Conn., ples

Plesno glasbo igra orkester
Kranjske zvezde

PLES, ZABAVA, HRANA IN PIJACA

K cerkvi Sv. Križa pridete takole: iz New Yorka vzemite Whitestone Bridge, potem Hutchinson River Parkway in Merritt Parkway do Exit 44 (Fairfield University); pri izhodu vzemite Route 58, East, peljite se eno miljo in obrnite na Tahmore Drive. Pol milje od križišča je cerkev. — Vzemete lahko tudi New England Thruway, Exit 24, sledite znakom za Route 58.

Tiskovni sklad A.D.

V tiskovni sklad Ameriške Domovine so od zadnjih darovali sledeči narodno zavedni rojaki:

Maria Sturm,	2.00
Ridgewood, N.Y.	
Rezka Pristov,	2.17
Alonquin, Ill.	
John Turk,	7.00
Orinda, Kalif.	
Franc Starin,	2.00
East Rochester, N.Y.	
Joseph Vocjak,	2.00
Willoughby, O.	
Izidor Medved,	2.00
Joliet, Ill.	
John H. Samsa, st., ...	5.00
North Port, Fla.	
Frank Stanisa,	22.00
Geneva, O.	
Frank Sinjur,	5.00
Prince George, B.C.	
Tony Mrva,	2.00
Rochester, N.Y.	
Stanko Masic,	2.00
Evanston, Ill.	
Milko Pust,	5.00
Cleveland, O.	
Vladimir N. Pregelj, ...	7.00

Washington, D.C.
Rose Lausche, 10.00
Garfield Hts., O.,
v spomin 26. obletnice
smrti Antona Lausche
Vsem darovalcem iskrena
hvala!

MALI OGLASI

NEPREMIČNINE!

Velika izbira hiš naprodaj.
Posojila z 9, 10, 11% obresti
možna na nekaterih hišah ali
parcelah. Za podrobnosti
kličite:

CAMEO REALTY
ANTON MATIC, REALTOR
531-6787

(F-X)

STANOVANJA V NAJEM

Oddasta se dva stanovanja
v pritličju in prvem nadstro-
pju starejšemu paru ali upo-
kojencu - 3 opremljene sobe
na 18340 Marcella Rd. blizu
E. 185 ceste. 481-3768.

House for Sale

Edgecliff, Euclid. Executive
Custom Colonial. 4100 sq. ft.
A-1. Call 731-0299 or 953-8804.

(66,69)

MALI OGLASI

HIŠA NAPRODAJ

5 in 5. Zidana dvodružinska
hiša v Euclidu. Lastnik je
Realtor. 531-3976.

Stanovanje v najem blizu
E. 185 St. Kličite 531-3976.

(65-69)

For your problem home -
roof, porch, steps, paint (ex-
terior, interior) call 881-0683
anytime. Estimates free.

(X)

Beautiful House For Sale
Chesterland 8243 Merrie Lane
Take 396 to Mulberry, west to
Lyman to Merrie Lane. GAS
HEAT! 4 bedrm split, 1½
acre wooded lot, fireplace,
built-in, & micro oven, full
basement, \$82,900. Transfer-
red owner will consider all
offers. For appt., Elaine Bul-
lock, 729-9258.

DOLORES C. KNOWLTON
INC. REALTORS
729-1971

(X)

HIŠA NAPRODAJ

Enodružinska. 7 sob. Blizu
svetovidske šole. Kličite 442-
1102 ali 481-6334 po 6. uri
zvečer.

(X)

For Rent

5 Rooms up in St. Mary's
area. Call 451-7909.

(67-70)

House for Sale — Euclid

S. Lakeshore Blvd. 3 Bed-
room. 2 Fireplaces. Central
Air. Call 692-3107.

(68-69)

Rojaki pozor

Izvršujem zidarska in mizar-
ska dela, pleskam hiše zunaj
in znotraj, izvršujem električ-
no in vodno napeljavo, po-
pravljam strehe. Kličite po 5.
popoldne tel. 881-5439.

(66,68,69,72,75)

House For Rent

8243 Merrie Lane
Chesterland
Call
944-1698

For Sale — Bedroom Set
Headboard, dresser with mir-
ror, chest, nite stand and bed
frame. Call 881-9068 Wed. and
Thurs. after 5 p.m. Other days
any time.

(68-69)

GARAGE SALE

Mostly new items. 19309
Preston in Warrensville Hts.
June 20 and 21 from 10 to 7.
(13,20 jun)

Enodružinska s 6 sobami na
1231 E. 60 St. — že prodana!

Dvodružinska blizu sv. Vida.
Modernizirani kuhinji in ko-
palnici. Velika parcela. Ga-
raža.

Štiridružinska zidana. \$29,000

**POZOR! ALI MISLITE PRO-
DATI ENODRUŽINSKO HIŠO?**
IMAMO SEZNAM ZA-
NESLJIVIH KUPCEV. POK-
LICITE NAS TAKOJ!

A.M.D. Realty 6311 St. Clair
432-1322

(F-X)

ANTON M. LAVRISHA
Attorney-at-Law | Odvetnik
Bus. 623-8588 Res. 531-3413

(F-X)

John Petric 782 E. 185

Odperto v torek, četrtek in petek
od 8. do 6. ure, v sredo od 8. do
1. ure, v soboto od 8. do 4. ure
Zaprto v ponedeljek
481-3465

Carpet layer has carpet suit-
able for rental properties and
private home. Call Glenn at
451-7235, after 5 p.m. call 391-
6446.

(F-X)

"KDO JE PUSTIL VRATA TEGA HLADILNIKA ODPRTA?" VPRAŠA FANNIE MONTALVO.

Fannie Montalvo pomaga ljudem,
da varčujejo z denarjem. Posebej starejšim
ljudem.

Fannie pravi: "Zelim, da bi mogla
vsakemu pokazati, kako lahko dobi-
va največ koristi od vsakega centa, ki ga
plačuje za elektriko!"

Vsak mesec organizira Fannie kakih 6
sestankov, na katerih razlaga, kako
morejo odjemalci elektrike učinkoviteje
uporabljati svoje gospodinjske stroje in s
tem rabiti manj elektrike. Pojasnjuje,
kako koristno je izoliranje doma in kako
manjše stvari, kot npr. odprta vrata na

hladilniku, povišajo račune za elektriko.

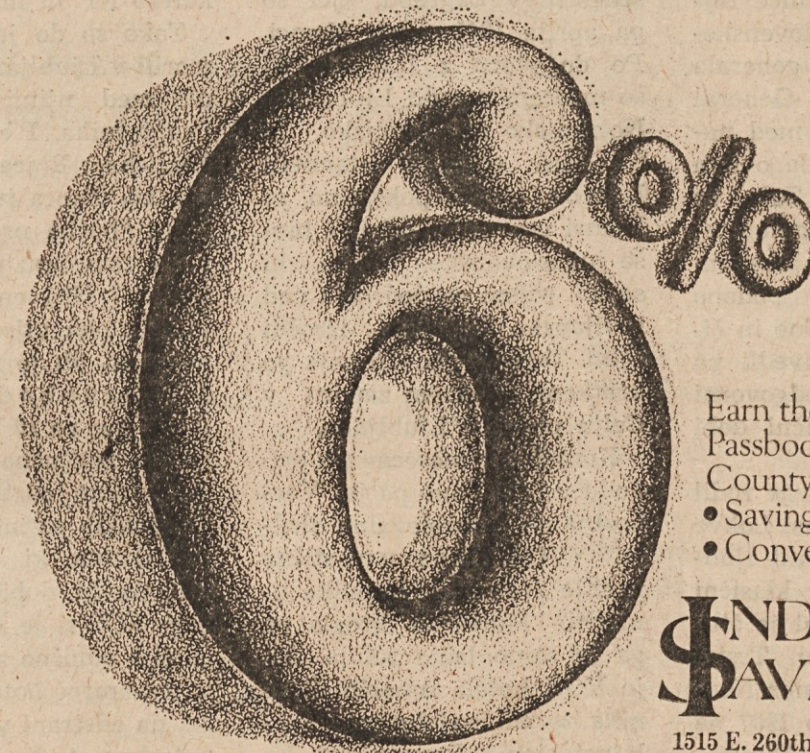
Fannie Montalvo je zaposlena pri The
Illuminating Company kot gospodinjska
ekonomika in je zelo sposobna v svoji
stroki.

"Odziv na moje programe pri varče-
vanju z elektriko me zelo veseli," pravi
Fannie.

"Storila bom vse, kar morem, da bodo
imeli naši odjemalci najnižje račune za
elektriko, kot je mogoče. Jaz točno vem,
kaj želijo odjemalci. Tudi jaz se moram
preživljati na podlagi omejenih osebnih
dohodkov!"

The Illuminating Company

It pays to be Independent.

*Effective Annual
Yield: 6.1364%

Earn the highest interest on
Passbook Savings in Cuyahoga
County.

• Savings Certificates Available
• Convenient Save-by-Mail

**INDEPENDENT
SAVINGS**

1515 E. 260th, Euclid, Ohio 44132 731-8865

DIRECTORS:
Harold R. Swope / Frank Berzin / Jeffery A. Cole / James J. Conway / Louis L. Drasler / John F. Kovacic

POTUJETE V RIM? DOBRODOSLI!

HOTEL BLED

Via S. Croce in Gerusalemme, 40
00185 ROMA (ITALY) TEL. (06) 777.102

II. Kat. - Sobe s kopalnico, radio aparatom, klimatizacijo
Centralna lega - Parkirišče - Restavracija -
Slovensko osebje.

GRDINA FUNERAL HOMES

1053 East 62 St.

431-2088

17016 Lake Shore Blvd.

531-5300

GRDINA FURNITURE STORE

15301 Waterloo Road

531-1235

V Blag Spomin

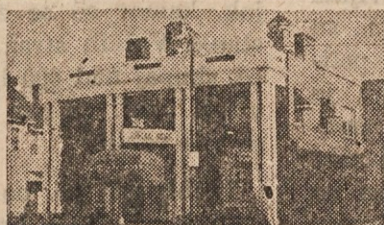
FRANCES KODRICH

Ki je umrla 19. junija 1978

Ura slovesa pred dvema leti
je bila,
težke ločitve spomin se budi.
Ljubezen do Tebe pa vedno
je živa,
v našem življenju kot lučka
gori.

V miru božjem sladko snivaj
draga, nepozabna nam,
v nebesih rajsko srečo uživaj,
do svidenja na vekomaj!

Zalujoči:
Družine Meziec,
Kodrich in Turk.

ZAKRAJSEK FUNERAL HOME CO.

Tel: 361-3113

6016 St. Clair Ave.

DRUŽINSKA KOLONIALNA

Blizu E. 185 St. naprodaj.
Dobro vzdrževana. 3 spalnice,
jedilnica, kamin, deljena klet,
rekreacijska soba, garaža za
2 avta. Izvrstna! V 40-tih.

JODI JOYCE

531-3302

397 E. 200 St.
(61,63,66,69)

ZELE FUNERAL HOMES

MEMORIAL CHAPEL

452 E. 152nd Street Phone 481-3118

ADDISON ROAD CHAPEL

6502 St. Clair Avenue Phone: 361-6583

Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo

IMPORTER OF MELODIJA BUTTON BOX DISTRIBUTOR FOR - IORIO ACCORGAN & ACCORDIONS

D & S MUSIC CO.

DeAngelis Building
102 W. Chocolate
Hershey, Pa. 17033

VICTOR DeANGELIS, Prop.

717-533-2559
Res. 717-533-2955

BRICKMAN & SONS FUNERAL HOME

21900 EUCLID AVE.

481-5277

Between Chardon & East 222nd St. — Euclid, Ohio

James V. Debevec, Editor

AMERIŠKA DOMOVINA

FRIDAY MORNING, JUNE 13, 1980

SLAK ENSEMBLE OF SLOVENIA HERE JULY 3-9

The United Slovenian Society of Cleveland is proud to announce that the famous Lojze Slak Ensemble of Slovenia, Yugoslavia will be coming to Cleveland for the third time July 3 through 9.

The opening night Premiere Concert performance will take place on the eve of the Independence Holiday, Thursday, July 3 at 7:30 PM at Euclid High Auditorium, 711 East 222 Street. All seats reserved at \$6 and \$5.

A mammoth "Super Slovenian Festival" will take place starting at 2 PM on the 4th and 5th of July at the AMLA Recreation Center in Lake County. On the fourth, the U.S.S. 30-piece concert band will welcome the Slak group, as Button Box players from near and far entertain. Joe Fedorchak Orchestra of Youngstown, Cleveland's Alpine Sextet, and the Wolf Family Band will play for dancing.

On Saturday the fifth, Slak's concert will be enhanced by the appearance of the Duke Marsic Quintet and the Joey Miskulin-Lou Trebar Orchestra featuring Frankie Yankovic. The Slak Ensemble will also play for dancing at the AMLA events.

Special attractions for young and old and varieties of refreshments will be available. Tickets are \$3 adults and \$1.50 for children 12 and under.

AMLA Recreation Center can be reached by taking I-90 east to Exit 205. Go south on Vrooman Road to Leroy Township and follow the signs to AMLA on Kniffen Road. Bus groups are welcome.

Slovenian Pensioners Club of Euclid, Ohio

It was a beautiful June day and the weather helped make for a very good attendance when the Slovenian Pensioners Club of Euclid met on Wednesday, June 4, 1980, at Recher's Hall. All officers were present, and all being very well prepared, the meeting was taken care of in rather short order. Of course, it helps when volunteers are called for a particular job and members offer their services. Then, too, when anyone is asked to take over a special assignment, that person accepts. It is good to see the spirit of cooperation in the club.

Volunteers to be representatives at funerals for the month of June are Mr. and Mrs. Joseph Parker, Stanley Pockar, and Tony Jerak. We are delighted that no one was called upon last month.

Charles Tercek represented our club at the annual meeting of the Slovene Homes for the Aged held on May 16. He reported that all officers for the home remain the same this year as last year with one exception — that of an alternate on the board of trustees. Josephine Trunk, one of our members, now holds that position. It was heartening to hear that at the meeting over \$11,000 was contributed to the Home.

Anne Mrak has set up two trips for our members. One is on June 25 to the Kingwood Gardens in Mansfield with a

A concert and dance will take place at the Barberton Slovene Center on 14th Street West in Barberton on Sunday, July 6 at 3 PM. The Frankie Spetich Orchestra and the Barberton Button Box Club will play for dancing. Advance tickets are \$6 and tickets at the door will be \$7. Reservations can be made through Frankie Spetich in Barberton. Phone 745-2636.

On Tuesday, July 8, the Slak Ensemble will perform for the Pensioners Club at 2 PM at the Slovenian Society Home, 20713 Recher Ave. in Euclid. This event is restricted to all senior citizens and tickets are \$3 for the concert and dance.

The final performance will be at Frank Sterle's Slovenian Country House, 1401 East 55th St., July 9 at 8 PM with limited reservations at \$5 available by calling 881-4181.

A new single album "From All Parts of the World" and some of the previously released Slak LP's and cassette tapes will be on sale as a benefit of the project by the U.S.S.

The U.S.S. members are selling benefit drawing tickets for an authentic Melodija button box accordion and cash prizes which will be given at the final concert.

Tickets are available at Tony's Polka Village, 971 East 185 St. and Tivoli Enterprises, 6419 St. Clair Ave.

The United Slovenian Society is commemorating its tenth anniversary and welcomes one and all from near and far.

Tony Petkovsek
U.S.S. President

Favorite Recipes

BROCCOLI AND RICE CASSEROLE

1/2 cup butter or margarine
1 pkg. (20-ounce) frozen chopped broccoli
1/2 cup chopped onion
1 cup rice
1 jar (8-ounce) cheese whiz
1 can condensed cream of mushroom soup

Melt butter in a large skillet. Add frozen broccoli and onion. Cook over medium heat until broccoli is thawed. Continue cooking according to package directions or until broccoli is done. Meanwhile, cook rice according to package directions. Drain and add to cooked broccoli in skillet. Stir in cheese whiz and undiluted soup. Turn into a greased casserole and bake, uncovered, at 350 degrees for 30 minutes.

Optional — You can place a can of onion rings on top of casserole before baking. (Note: this dish can be partially prepared a day ahead, then baked for a longer time to be heated through thoroughly.) Serves 6.

Linda Kirchner
Mentor, Ohio

Father A. Rebol Says Thanks

The pastor of St. Lawrence Parish in Newburgh would like to thank everyone who attended the Mass and Procession last Sunday, June 8 for the celebration of Corpus Christi.

Special thanks are extended to those who came from other Slovenian parishes, St. Mary, Collinwood, St. Vitus, St. Christine, and from the West Park area.

He is especially grateful to Mr. Ivan Rigler, St. Mary's organist, and his choir of 17 singers who journeyed from St. Mary's and St. Vitus, for the beautiful singing, and to the six ladies in colorful Slovenian costumes, who added so much to the festivities.

About 250 attended including a cameraman from TV Channel 5.

Forester Golf Results

Eleven hardy Foresters of Baraga Court 1317 Catholic Order of Foresters displayed their golfing talent at the Briardale Greens Golf Course.

The following were awarded prizes for their efforts:

Low Gross: Elmer (Lucky) Perme — 83
Low Net — Dan (Dandy) Perme — 120 43-77
Long Drive No. 9 — Stan (The Man) Bencin — 273 yards.

Long Drive — No. 18 — Joe (Jarring) Saver — 261 yds.
Low Putts — Al (Stroke) Marolt — 33 strokes
Pin Shot No. 16 — Tony (Close) Urbas — 23 ft.

June 21 — Saturday at 10 a.m. is our next outing time. Briardale Greens is located on Babbitt Rd. in Euclid is the site for all our golf dates.

Remember:
June 21, July 19, August 16, Sept. 20. E. Perme

ROY SANKOVIC IS NEW FUNERAL DIRECTOR

Roy Sankovic

The funeral home known formerly as the Stanley H. Johnston Funeral Home, which is located at 15314 Ma-cauley Ave., between E. 152 and E. 156 Streets, near the old Commodore movie theatre, has come under new ownership.

The new owner is Roy Sankovic, the son of Joseph and the late Lidia Sankovic. The

family lived for many years on Arcade Ave. and Roy attended St. Mary's Parochial school on Holmes Ave. and then St. Joseph's High School. He continued his education at John Carroll University and then at Lakeland Community College.

While attending school Roy also worked at the Grdina Funeral Home and became interested in this profession. He enrolled at the Pittsburgh Institute of Mortuary Science, successfully completed all of his studies, and is today a licensed funeral director and embalmer.

Those of our readers who might find themselves in need of the professional services he can provide, may telephone Roy at 531-6300. His advertisement will appear regularly in the pages of American Home.

ST. VITUS HOMECOMING FESTIVAL SET JULY 11, 12, 13

Cleveland, Ohio — Come to the annual 1980 St. Vitus Church Homecoming Summer Festival, which will be held from Friday, July 11 through Sunday, July 13. The event will be held at the Parish Auditorium, E. 62nd and St. Clair Ave.

This year on Oct. 20, will mark the 50th Anniversary of the ground breaking ceremony of the new St. Vitus Church. To prepare for the 50th Anniversary of the blessing and consecration of the new church, a two year program for the renovation of the church will be in progress. The 1980 Summer Festival will benefit renovations costs, which will be very extensive.

The Festival will be opened each evening at seven, and on Sunday all afternoon and evening with a children's matinee from 2 to 5. Strolling musicians will be at the Festival in the evenings. Scotty, the clown, will be there with goodies and fun for the youngsters.

For the hungry we will have delicious food on the menu. A Fish Fry or Stuffed Cabbage (pigs in the blanket) dinners will be served in the Social Room from 5:00 PM Friday.

Saturday we will have Slovenian fresh or smoked sausages and Sauer Kraut dinner from 5:00 P.M. on.

On Sunday, a dinner will be served in the auditorium from 11:30 A.M. You will have a choice of Roast Beef or Chicken. Takeout orders will be available on all three days.

In addition to the dinners, sandwiches of all kinds will be on hand. Slovenian Krofe (rasied doughnuts), will also be available on Friday and Saturday.

Attractive stands and games as well as refreshments of all kinds will be at your disposal. Free off street parking will be available for patrons at the large Cleveland Trust Bank parking lot on E. 60th and St. Clair.

All parish organizations are cooperating with our pastor, Father Joseph Boznar, in pre-

paring this event. Messrs. Jim Slapnik and Jim Logar, old standbys from past festivals, will again serve as co-chairmen.

The Annual Summer Family Festival will come to a close late Sunday night with the awarding of \$4,000.00 in cash.

Our St. Vitus School is among the largest and best in our Cleveland Diocese and very expensive to maintain. All proceeds of our Annual Homecoming will go for the huge expenses in connection with the renovating of the church, in preparation for the 50th Jubilee of the new church opening in 1982.

All parishioners, friends and former parishioners are invited very cordially to this Homecoming Event.

Silent Movies benefit Vets Auxiliary

On Friday, June 20, silent movies will be shown in the St. Vitus Church basement sponsored by the Ladies Auxiliary of the St. Vitus Post 1655 Catholic War Vets.

Donation is \$2.00 per person.

Movies will be shown by our local dee-jay Jim Szymanski.

Come and enjoy an evening out with friends.

Pop corn, peanuts and refreshments will be available.

Meeting

The regular monthly meeting of the Slovenian National Art Guild will be held at Tony's Polka Village, 2nd floor, Tue., June 17 at 7:30 p.m. Anyone who has admired beautiful hand painted china will have the opportunity to see a demonstration of this art given by a very skillful and talented artist, Cheryl A. Boehm. Some of her completed works will be on display. This program should prove interesting to all members and guests.

Memo: From Madeline

By

Madeline

Debevec

ROTC Cadet Kevin M. Rak of Wickliffe was one of 279 cadets to recently receive the prestigious Gen. George C. Marshall award for 1980. It is the highest honor which an ROTC cadet can receive.

Rak, son of Mr. and Mrs. Vincent Rak of 1857 Empire Rd., Wickliffe, received the congratulations of the Chief of Staff of the Army for outstanding leadership and accomplishment.

Cadet Rak said, "Receiving this award provides me with a once in a lifetime opportunity."

Each cadet receiving the honor was presented an award certificate and an authorized three volume biography of Gen. Marshall, who was known around the world for his leadership as Army Chief of Staff in World War II and for his sponsorship of the European Recovery Act (Marshall Plan) while he was Secretary of State from 1947 to 1949.

In addition to the award, cadets were invited to attend the ROTC award conference at Lexington, Virginia, held in mid-April.

The conference included seminars on U.S. National Security issues and featured distinguished leaders of the Army both past and present. It gave cadets a unique opportunity to be involved in the pressing problems of national security and learn the role Gen. Marshall played in the service of his country.

Gen. Matthew B. Ridgeway, a former Army chief of staff, was honorary chairman of the conference. The program featured Gen. Edward C. Meyer, the present Army chief of staff and Gen. Bernard W. Rogers, supreme allied commander, Europe.

By assembling these outstanding students from all over the nation, the Marshall Foundation gave nation-wide recognition of their pre-eminence among their fellow cadets.

Rak, an ROTC student at Marquette University, Milwaukee, has other ROTC awards and honors, including the Superior Army ROTC Cadet award.

Congratulations!

Happy Birthday to the following residents of The Slovene Home for the Aged in Cleveland - celebrating their birthdays in June:

June	Age
6 — Mary Kusar — 81	
8 — Leopold Furlan — 68	
8 — Anton Celhar — 93	
10 — Josephine Haffner — 85	
12 — Josephine Parch — 90	
14 — Mary Urbanick — 87	
15 — Vid Hribar — 91	
21 — Louis Boit — 88	
21 — Louise Ursic — 86	
29 — Frances Konjar — 91	

CAMPUS NEWS

James Drobnick, son of Mr. and Mrs. Robert Drobnick of Blackfoot Road, has been elected to Phi Beta Kappa at Oberlin College, where he is a junior.

David Znidarsic and Timothy Lonchar of Euclid, Ohio were named to the honor roll at Ohio State University.

Mary Anne Lukanc, daughter of Mr. and Mrs. John Lukanc of South Lake Shore Boulevard, Euclid, Ohio is on the dean's list at Bowling Green University.

She is a senior majoring in education.

The Tabor organization of former Home Guards in wartime Slovenia will commemorate the 35th anniversary of the massacre of about 12,000 Slovenians by Communist Partisan forces and the 100th anniversary of the birth of the founder of the Home Guard Army, General Leon Rupnik, with special ceremonies this weekend at the Slovenska Pristava.

Saturday, June 14 at 8:30 p.m. there will be a brief program at Pristava, which will be followed by a procession to the memorial chapel. Here the program will conclude with a fire (Kres) lit in memory of those who lost their lives as a result of the communist revolution in Slovenia.

On Sunday morning at 10:30 Rev. Mirko Kozina of California will celebrate a special Mass for the victims of the revolution. After the Mass there will be another brief program, which will be followed by a dinner.

On page three of today's issue is a biographical essay about General Rupnik.

Mr. and Mrs. Ronald Breskvar, 28201 Gilchrist Dr., announce the engagement of daughter, Lyncean Jean, to Brian David Farnsworth, 610 Broadview Circle.

Miss Breskvar is a senior at Ohio State University, where she is majoring in physical therapy.

Her fiancé, also a senior at Ohio State, is majoring in welding engineering. He will be employed as a junior executive at Crucible Steel.

A fall wedding is planned. Congratulations!

HAPPY ANNIVERSARY TO:

On June 21 Faye and Charlie Starman of Newbury, Ohio will celebrate their fifth anniversary.

Helen and Tony Fortuna of Euclid, Ohio will celebrate their 39th anniversary on June 14. Fondest wishes are being sent to them from their two daughters, sons-in-law, three grandchildren, family and friends.

On June 21 Mr. and Mrs. Joseph Legan of Ft. Myers, Florida will celebrate their 65th Anniversary. Special wishes from their relatives and friends in Maple Hts., Ohio.

On June 6 John and Mary Petric of Cleveland, Ohio celebrated their 44th Wedding Anniversary. Fondest wishes from their family and friends.

Bob and Carol Kastelic of Hudson, Ohio will celebrate their 26 anniversary on June 19. Congratulations and Best Wishes from family, friends and relatives.

Viktor Detschmann of West (Continued on page 6)

MEMO FROM MADELINE

(Continued from page 5)

Germany read of Morris Mandel's 85th birthday in the American Home and the former Clevelanders sent Morris a special congratulatory greeting.

Al and Agnes Koporec of Bratenahl, Ohio are delighted to have their daughter Allynne, visiting them from New York City.

A SPEEDY RECOVERY TO: Alberta Kastelic of Chardon, Ohio is undergoing tests at St. Luke's Hospital. Get well wishes from all of her relatives and friends.

The National Junior Tennis League announced today that it would continue to take registrations for the 1980 season through Monday, June 16.

If you are between the ages of 9 and 18 and live in the City of Cleveland or the Cleveland School District, you can register by calling 687-5866 or 921-8301. Registrations will also be taken in person by going to your nearest court site on Monday, June 16. For information on court sites and hours, call 921-8300.

NJTL is a free tennis program and everyone who registers is assigned to a team. NJTL provides racquets, balls,

instruction and court time. You can earn your own T-shirt by regular participation.

Don't miss this summer of fun.

BIRTHDAY GREETINGS TO: Olga Campbell of Cleveland (June 19) from husband Charlie, mon Antonia Novak, daughters Phyllis Powell, Linda Lazar and their families.

Jerry Playcan of Mayfield Hts., Ohio (June 23).

Bob Kastelic of Hudson, Ohio and his sister, Bernadette Rudolph of University Heights, Ohio are celebrating on the same day, June 25.

Special wishes from their parents, Mr. and Mrs. Louis Kastelic of Maple Hts., Ohio.

Josephine Klemencic sends fondest wishes to her three grandsons celebrating their birthdays this month, Larry Kaifesh (June 5), Donald Ambrose (June 5), and Kenny Kaifesh (June 10).

Monday, June 30, 1980 — 6:30 p.m. **ROAMIN' CARNIVAL CLEVELAND INSTITUTE OF MUSIC** Benefit in five Little Italy eating places in Cleveland. Reservations by June 23. Phone 791-5165, ext. 26 for ticket information.

DISCOVERING RADIO

By WILL GLIHA

My wife and I have re-discovered radio. It's terrific.

We can read the paper or a book while the music is playing, or talk to each other or call a relative or friend. Or do something useful around the house. Or do nothing. Why is it always necessary to be doing something? A little loafing is good for the heart. There's too much tension around? no.

People's failure to slow down is causing tension, I believe. Look at the turtle — he moves slowly and lives to be more than 125 years old.

Doctors say exercise will

help people live longer. I exercise during the day and before I go to bed, but at bedtime it must be very light exercise, very light, otherwise one doesn't get relaxed. The doctor recommends this and I have found this to be true from my own experience.

Instead of watching too much TV — how much wiser it would be — if we used that time for our personal self-development — trying to improve ourselves in the way we would like to be. Or learn how to repair things around the house — and save money doing it.

Paul Whiteman, the great band leader, learned to do cabinet work and make furniture. He said, "The greatest satisfaction I ever received was when I began working with my hands creating things".

Since we have a house I learned to repair many things around the house. And I learned from my brother-in-law, Tony Raile a former home builder, that most problems with leaky faucets are — that merely a new washer is needed. In one case it wasn't washers, it was the 2 stems. So I got two at the hardware store, cost \$6.00 and now it's like new. A plumber would have charged more than \$50.00 for a complete new fixture.

One thing I've learned is that a furnace is almost indestructible. If any company tells you — you need a new furnace — be very suspicious. Consult 3 furnace people who have been in business a long time before you get a new one. Chances are they'll tell you — your furnace needs only minor repairs.

My wife, Bronita, just finished knitting an afghan. That's one of her hobbies. She likes to garden — tomatoes, green peppers, cucumbers, carrots. She stopped on corn and string beans — the wild rabbits and birds beat us to it and ate them all up.

She likes to watch Crocketts Garden on Chan. 25 for gardening tips. She has pad and pencil and writes it down.

Chan. 25 we recommend for an occasional program. We find we can learn something there.

So. Florida Slovene Club

Our meeting was held Sunday, June 1. We celebrated "Fathers Day" with ladies serving the men. How they love that! The men that is. Oh, the women do, too; but does not happen often enough.

All our visitors have departed, we are sorry to say, but more interesting when we have company.

While writing this article, the birds are chirping and singing like crazy, pitching woo. Have been for about five or six weeks — goes on from midnight until the next evening. Mocking birds are a very domineering type of which we have plenty. They express indignation when a dog or cat or person is within sight of their nest. They attack in a minute. Their singing is wonderful, Pretty, pretty — you're sweet, Figaro Figaro, etc. It's great to be alive to hear their love songs calling for mates.

Back to our meeting, our club plans a Fashion Show in Feb. or March of 1981. That will be a sight to see.

Mrs. Hermina Race of Race Dairy of Euclid will present the show of elaborate costumes of about 30 nations.

She bought them while on a world tour some years back. Plans are in the making now. These garments have been presented at some of the finest clubs in South Florida. More on the subject later on. Do plan your winter vacation now for South Florida and attend this show.

Alice Koprivec with a broken ankle. Dan Novak is recovering from an illness. Sophie Kaucic was injured in a collision. Molly Kmett is recuperating.

Frank Kosmach leaves for Europe shortly as well as Paula Beavers, her brother and wife. Al and Vivian Nels of Xenia. Others are leaving for N.E.W.S.

So much for now. Folks visiting down here are invited to come see us the first Sunday of each month. 758-9032 in Miami or 463-1025 in Lauderdale for details.

M. Willis

Slovenian Philharmonic to tour United States

A list of advertisements for upcoming concerts in New York City's famed Carnegie Hall appeared in last week's New York Times. Among the orchestras slated to appear this fall is the Slovenian Philharmonic of Ljubljana.

The concert will be on Sunday evening, October 19, at 8:00. The director is Anton Nanut and the soloists will be Primož Novsak on violin and Miloš Mlejnik on the cello.

The three selections listed on the advertisements are Zebre — "Towards Liberty", which will have its New York premiere, Brahms' "Double Concerto" and Tchaikovsky's Fifth Symphony.

The orchestra surely will make guest appearances in other American cities, perhaps in Cleveland, but we have no information on this as yet. During its previous guest tour, the Slovenian Philharmonic won solid critical acclaim for its musical performances.

Help your club or lodge have free publicity in the American Home for any event or activity by ordering admission tickets or other printing work or ads for the event from the American Home Publishing Co.

FIRST IN AMERICA!

SLOVENIAN FOLK DANCE WORKSHOP

Chicago, Ill. — The Slovenian Women's Union of America and Slovenian American Radio Club Folk Dancers of Chicago will co-sponsor the first SLOVENIAN FOLK-DANCE WORKSHOP in connection with Slovenian Heritage Days, June 21st and 22nd, 1980 in Joliet, Illinois.

Directing the workshop will be Mr. Ciril Sorsak, director of the Slovenian folk dance group, "Nagel" of Toronto, Canada. Mr. Sorsak will be assisted by Corinne Leskovar, director of the S.A. Radio Club Folk Dancers of Chicago and members of the SARC group.

The workshop will be conducted at the St. Joseph Park Annex, on Saturday evening, June 21st from 6 to 9 p.m. and again Sunday morning, June 22nd, from 10 a.m. to 1 p.m. Each participant will be invited to take part in the actual instruction procedure. A fee of \$3.00 per person will be asked of the participants.

"Promoting Slovenian folk dance is one way to encourage our youthful members to become more interested in their Slovenian heritage", said Mrs. Leskovar who is inviting all fraternal leaders to send representatives to the workshop who will be able to carry the newly acquired knowledge back to their localities. The registrations are being accepted at the S.W.U. Home Office, 431 N. Chicago St., Joliet, Ill. 60432, call Area 815-727-1926.

The Slovenian Heritage Days program will consist of a dance Saturday night at St. Joseph's Park featuring the

music of the Maple Hts. Button Box Band of Cleveland, and on Sunday, the 22nd, a full day's entertainment beginning with the posting of the colors at 11:30 a.m.

Performers for the afternoon cultural program will include the singing societies, "Slovenska Pesem" and St. Joseph Church Choir. The Senior and Junior folk dancers of the Slovenian American Radio Club will also appear. The Chicago Button Box group under the direction of Ray Podboy will provide music in the hall while Ken Juricic Orchestra is scheduled for the outdoor bandstand.

Barbequed lamb will be one of the food specialties as well as the traditional klobase sandwiches and refreshments will be plentiful. There will be booths and bazaar stations set up in and out of the park hall and many items for sale such as tee-shirts, records, aprons, books, mugs, flowers and craft articles. Among the exhibitors are artists Emilija Razman Bucik and Mary Foys Lauretig.

Chairman of the Slovenian Heritage Days which benefits the Slovenian Women's Union Cultural and Heritage Fund, is Rev. David Stalzer of Winfield, Illinois. A spiritual blessing will be asked at a special commemorative mass being held at St. Joseph's Church on N. Chicago St. in Joliet at 5:15 p.m. on Saturday.

Charter buses are expected to arrive from Cleveland, Milwaukee, Iron Range of Minnesota and Oglesby-LaSalle, Illinois. For more information, call the S.W.U. Home Office.

SLOVENIANS VISIT AUSTRALIA

By JOE GORNICK (Continued)

Made a brief stop atop a hill, affording us a majestic view of the city. Thousands of bathers were on Bondi Beach on this bright sunny day with temperatures of 72 degrees on this day of fall. A certain section of the beach is reserved for nude bathers, permitted by law. On the coastline of 50 miles, 34 are beaches. In the winter months temperatures never drop below 31 degrees. Traffic sign reads "Give Way" and in the states "Yield". Popular sports are Rugby, Soccer, and Football.

Rudi Breznik, electrical engineer (Slovenian), is the owner of Emtronics (imports, distributors, and retailers). Largest amateur radio equipment in Australia. Headquarters 23, Judge St. Randwick, New South Wales 2031.

Sydney is the largest city in Australia, population over 3 million. I received statistics from Joseph Oujes Radio Coordinator and civic worker. About 300,000 Yugoslavs make their home in Australia. In Sydney there are approximately 7 thousand Slovenians. And total Slovenians in Australia about 25 thousand.

The monetary system here is the Australian dollar. We received 90 cents for our American dollar.

The notes consist of 1, 2, 5, 10, 20 and 50 dollars. The coins are in denominations of 1 cent, 2, 5, 10, 20 and 50 cent pieces.

Milivoj Lajovic a Slovenian was elected Senator last December in the house of Parliament. Chosen by the Liberal Party out of 25 candidates for that position. Born in Siske, near Ljubljana, he is the first ethnic emigrant elected to this high post.

Slovenian organizations are located in Sydney, Canberra, Melbourne, Wollongong, Brisbane, Adelaide, Geelong, Perth and Hobart.

Slovenian newspapers and periodicals are the following: Misi (thoughts) Triglav, Slovenski Vestnik (messenger) Nedelja (Sunday) and Rafael. A regular Slovenian page in the Yugoslav weekly, Nova Doba, circulation 20 thousand. Radio government Sydney and Melbourne. (Private) Brisbane. Television (at present) every 4th Sunday on government station 30 minutes.

Nearly every Slovenian organization and church has school on Saturdays (2 to 2½ hrs.) for Slovenian children. In Sydney there is in high school a study of the Slovenian language. In 1979 the Slovenian language has been recognized by all universities in the State of New South Wales as a 2 point matriculations subject.

After lunch we were bused to the Slovene Association Club in Horsley Park. Planted were a row of Himalayan Cedar trees. Participating were Tony Petkovsek of our American Slovenian group and Anton Balovec, President of Slo-

vene Association Club. The trees were planted as a monument to the first group of American Slovenians from Cleveland, Ohio U.S.A. The area will be named Cleveland Avenue. Entering the hall remarks were by Tony Petkovsek of the activities of Slovenians in Cleveland.

There are eight Slovenian National Homes, dozens of cultural groups, home for the aged maintained by Slovenians, and United Slovenian Societies Band.

Joe Ferra was introduced as man of the year.

Copies of history of Slovenian National Homes were distributed, printed in the Ameriska Domovina (American Home).

Also introduced from our group were Mary Dolsak, and Bertha Dovgan, active in the Slovenian National Benefit Society, Waterloo Slovenian National Home, and Home for the Aged.

Charley Tercek was introduced, member of United Slovenian Band, also member of Glasbena Matica, and Sloven Choral groups. His wife Ann is with choral group, Dawn. Frank Novak joined the band with lively polkas, and waltzes.

(To be continued)

DEATH NOTICES

ANNE PUCEL

Anne Pucel, age 78, of 21329 Lake Shore Blvd., died at Euclid General Hospital.

She was a member of Court of Mary Holy Cross and Veterans of Foreign Wars Auxiliary.

Beloved daughter of the late Frank and Magdaline (nee Hoegler), dear sister of Josephine Schmidt, Frank, Angeline Karlinger, Edward, William (Dayton), Mamie Wittreich (Louisville, Kentucky) and the following deceased: John and Frances Perko.

MARY J. TEKAVEC

Mary J. Tekavec, age 71, died early Friday morning, June 13, at Euclid General Hospital.

Her husband, Jack died several years ago. Mrs. Tekavec is survived by her children: Mrs. Richard (Marilyn) Maynard and James A. Tekavec. She was the grandmother of 4. Mary J. Tekavec was the sister of Joseph and Frank Janecic.

Mary J. Tekavec was a member of Slovenian Women's Union No. 50, Martha Washington Lodge No. 38 of A.M.L.A. and Pensioners Club of Euclid.

Grdina Funeral Home, 17010 Lake Shore Blvd., was in charge of arrangements.

ROY G. SANKOVIC

Licensed Funeral Director and Embalmer

TAKES PLEASURE IN ANNOUNCING THAT HE IS

THE NEW OWNER OF THE

STANLEY H. JOHNSTON FUNERAL HOME

15314 MACAULEY AVENUE — CLEVELAND, OHIO 44110

AS OF MAY 1, 1980

Telephone 531-3600

SUBURBAN FACILITIES AVAILABLE

Order a subscription to the

AMERISKA DOMOVINA

for your dear father

as a Father's Day gift

JUNE 15, 1980

Call 431-0628 or order by mail:

AMERICAN HOME PUBLISHING CO.
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Please send the Ameriska Domovina as my gift for Father's Day to:

Enclosed is \$28 for one year — \$14.00 for six months; \$10.00 for one year of Friday's English edition.

My name is

Address

A Great SLOVENIAN DESTINATION
LESS THAN HAWAII, LESS THAN BERMUDA

LAKE BLEĐ

From Cleveland
Chicago, Pittsburgh
September/October
Departures... only

\$698

Includes air fares,
8 days, First Class
Hotels. 2 meals daily.
Transfers,
Sightseeing,
Farewell Dinner.

Stay Longer — visit relatives — same price
Additional Week in Ljubljana with hotel
bed and breakfast only... \$104.00

For brochures and reservations:

KOLLANDER WORLD TRAVEL, INC.

Cleveland, 971 E. 185 St., Cleveland OH 44119 (216) 692-2225
Chicago: 5792 N. Lincoln Ave., Chi. IL 60659 (312) 878-1190
Pittsburgh: 77 Universal Rd., Pitts., PA 15235 (412) 241-2425

IN MEMORY OF THE
TENTH ANNIVERSARY
OF DEATH

MARY HOGEVAR

Who passed away June 16, 1970

Peaceful be thy rest, dear
mother

It is sweet to breathe thy
name;

As in life we loved you dearly,

So in death we do the same.

Sadly missed by:

Charles — son

Albina & Betty — daughters
and Grandchildren